Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne językoznawstwo krajów hiszpańskojęzycznych (Wykład), PG_00145923		
Kierunek studiów	Filologia romańska i iberystyka		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	hiszpański
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Romańskiej -> Zakład Iberystyki		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Marek Baran, prof. UG	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr hab. Marek Baran, prof. UG	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30

W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	7.0	38.0	75

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z nurtami teoretycznymi, metodologicznymi i interpretacyjnymi współczesnego językoznawstwa hiszpańskiego, ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tendencji o charakterze leksykologiczno-leksykograficznym, socjolingwistycznym, interakcyjnym i socjopragmatycznym. Wskazanie na nowe narzędzia metodologiczno-interpretacyjne pomocne w formalno-funkcjonalnym opisie struktur oraz mechanizmów językowo-komunikacyjnych. Uwypuklenie podejść teoretyczno-analitycznych, które składają się na tzw. językoznawczy zwrot komunikacyjny przełamujący paradygmat systemowo-strukturalny.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FRIMU2_W07] Zna na poziomie pogłębionym współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze w zakresie językoznawstwa i dydaktyki, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe.	Zna szczegółowo współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze w zakresie współczesnego językoznawstwa rozwijającego się w krajach hiszpańskojęzycznych; rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe. Potrafi wskazać na zmianę paradygmatu badawczego dokonującą się w obrębie lingwistyki post-strukturalistycznej. Potrafi wyodrębnić narzędzia analityczno-interpretacyjne stosowane we współczesnej leksykologii i leksykografii, pragmatyce, socjolingwistyce, studiach porównawczych oraz w językoznawstwie interakcyjnym.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FRIMU2_U05] Potrafi interpretować tekst literacki i naukowy z dziedziny nauk humanistycznych, umie dokonać trafnej analizy oraz zastosować oryginalne podejście.	Potrafi interpretować tekst naukowy z zakresu współczesnego językoznawstwa hiszpańskiego, umie dokonać trafnej, krytycznej analizy referowanych podejść (zwłaszcza podejść typowych dla współczesnego hiszpańskiego interakcjonizmu) oraz zastosować oryginalne podejście w interpretacji omawianych zjawisk językowo-komunikacyjnych (w tym, m. in.: w interpretacji zjawisk takich jak: sekwencyjny porządek dyskursu i jego specyfika w świecie hiszpańskojęzycznym, funkcjonalny zakres nominalnych i pronominalnych form adresatywnych, współczesny metajęzyk leksykograficzny, rasizm językowy, grzeczność językowa…).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FRIMU2_U01] Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z różnych źródeł, pisze prace badawcze w języku francuskim lub hiszpańskim z samodzielnym doborem literatury, potrafi je odpowiednio udokumentować oraz stworzyć adekwatną bibliografię.	Korzysta z różnorodnych hiszpańskojęzycznych akademickich baz bibliograficznych (m. in. dialnet.es) oraz z korpusów języka hiszpańskiego. W oparciu o zebraną literaturę przedmiotu i przy wykorzystaniu aparatu interpretacyjno-metodologicznego wypracowanego w ramach zajęć, redaguje prace o charakterze problemowym, w których to dokonuje analizy zjawisk językowo-komunikacyjnych rejestrowanych w świecie hiszpańskojęzycznym.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FRIMU2_U02] Posiada pogłębione umiejętności badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i narzędzia, wyciąga wnioski, opracowuje i prezentuje wyniki w zakresie literaturoznawstwa lub językoznawstwa, potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z kilku dyscyplin naukowych.	Dysponuje praktyczną umiejętnością zastosowania narzędzi metodologiczno-interpretacyjnych przy analizie różnorodnych form i mechanizmów językowo-komunikacyjnych omawianych w ramach przedmiotu (m. in.: sekwencyjny model dyskursu w świecie hiszpańskojęzycznym, ideologiczny wymiar definicji leksykograficznych, przejawy rasizmu językowego w Ameryce Łacińskiej, systemy adresatywne…).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[FRIMU2_W03] Zna na poziomie pogłębionym terminologię, teorię i metodologię z zakresu językoznawstwa i dydaktyki w języku francuskim lub hiszpańskim.	Operuje konceptami teoretyczno-metodologicznymi wypracowanymi w ramach nowych podejść metodologicznych w obszarze językoznawstwa post-strukturalistycznego (socjolingwistyka, socjopragmatyka, językoznawstwo interakcyjne, analiza konwersacyjna, współczesne podejścia etnolingwistyczne, leksykologiczno-leksykograficzne [w tym., m. in. nowe sposoby definiowania oraz wpływ ideologii na leksykografię]…).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
[FRIMU2_K03] Odpowiednio określa priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania, na podstawie analizy sytuacji i problemów formułuje propozycje rozwiązania.	Zgodnie z metodologią wypracowywaną w ramach przedmiotu, wyznacza sposoby analizy określonych zjawisk językoznawczych stanowiący przedmiot współczesnych, hispanistycznych badań lingwistycznych (m. in. z zakresu leksykologii, pragmatyki, socjolingwistyki, gramatyki porównawczej).	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[FRIMU2_U04] Poprawnie stosuje poznaną terminologię naukową w języku francuskim lub hiszpańskim, trafnie definiuje pojęcia z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i dydaktyki.	Poprawnie stosuje poznaną terminologię językoznawczą w języku hiszpańskim, trafnie definiuje pojęcia z zakresu obszarów badawczych współczesnego językoznawstwa krajów hiszpańskojęzycznych (w tym zwłaszcza z zakresu pragmatyki językoznawczej, socjolingwistyki, podejść o charakterze etnolingwistycznym, interakcyjnym, porównawczym i transkulturowym).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[FRIMU2_W11] Zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w kontekście zagadnień związanych z międzykulturową komunikacją językową i literacką oraz rolą nowoczesnych technologii w pracy tłumacza i nauczyciela.	Posiada wiedzę pozwalającą na analizę zjawisk językowo-komunikacyjnych świata hiszpańskojęzycznego z wykorzystaniem instrumentarium metodologicznego o charakterze interdyscyplinarnym, wykraczającym poza paradygmat analizy systemowo-strukturalistycznej, dominującej w tradycyjnym językoznawstwie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[FRIMU2_W05] Zna i rozumie na poziomie pogłębionym zależności między różnymi dyscyplinami nauk humanistycznych i społecznych.	Zna i rozumie zależności między różnymi dyscyplinami nauk humanistycznych i społecznych, w tym zwłaszcza nauk o języku. Rozpoznaje zależności pomiędzy współczesnym językoznawstwem hiszpańskim a tzw. dyscyplinami pogranicznymi. Ma świadomość znaczenia podejść trans- i interkulturowych w analizie form i mechanizmów językowo-komunikacyjnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[FRIMU2_K01] Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	Potrafi zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów komunikacyjno-interakcyjnych.	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[FRIMU2_W08] Ma pogłębioną znajomość interpretacji tekstu naukowego z zakresu nauk humanistycznych.	Ma gruntowną znajomość interpretacji tekstu naukowego z zakresu nauk humanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów akademickich z zakresu współczesnego językoznawstwa hiszpańskiego uwzględniającego tzw. "zwrot komunikacyjny".	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

<table>
<tr><td>Treści przedmiotu</td><td>1) Od podejść strukturalistycznych do językoznawstwa interakcyjnego: nowe podejścia i metody badawcze.

2) Analiza konwersacyjna i jej zastosowania we współczesnym językoznawstwie hiszpańskim.

3) Wokół sekwencyjnego modelu dyskursu. Społeczności hiszpańskojęzyczne a zasada sekwencyjności (pary przylegające, preferowane sekwencje i dopełnienia,). Przerywanie i tzw. monolog symultaniczny a zasada kooperacji.

4) Podejścia dyskursywno-pragmatyczne, socjolingwistyczne i interakcyjne. Językowe wyznaczniki rasizmu i dyskryminacji w komunikacji interetnicznej (Hispanoamérica).

5) Grzeczność językowa w ujęciu socjopragmatycznym: etos komunikacyjny społeczności hiszpańskojęzycznych.

6) Nowe metody stosowane w językoznawstwie historycznym:

6a) Pragmatyka historyczna: nowe obszary badawcze / ograniczenia o charakterze metodologicznym.

6b) Formuły powitalne i pożegnalne hiszpańskich Złotych Wieków.

7. Badania socjolingwistyczne i socjopragmatyczne:

7a) Rasizm językowy w Ameryce Łacińskiej.

7b) Języka a płeć.

7c) Formy adresatywne (nominalne i pronominalne) w świecie hiszpańskojęzycznym i w języku polskim. Komunikacyjny wymiar afektonimów.

8. Badania leksykologiczne i leksykograficzne:

8a) Leksykografia a językoznawstwo kulturowe.

8b) Słowniki a ideologia.

8c) Współczesna leksykologia hiszpańska a «metajęzyk semantyczny» Anny Wierzbickiej.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe</td><td>Znajomość języka hiszpańskiego na poziomie C1.

Znajomość podstaw językoznawstwa ogólnego i hiszpańskiego.</td></tr>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td><table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>Prezentacje tematyczne</td><td>51.0%</td><td>30.0%</td></tr><tr><td>Pisemny egzamin końcowy</td><td>51.0%</td><td>70.0%</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>• Félix-Brasdefer, C. J. (2019), Pragmática del español. Contexto, uso y variación, London: Routledge.
• García Marcos, F. (2023), Lenguaje, lenguas y sociedad. La sociolingüística integral, Jaén: Editorial Universidad de Jaén.
• Moreno Fernández, F. (2008), Principios de sociolingüística y sociología del lenguaje, Barcelona: Ariel.
• Muñoz-Basols, J., Moreno, N., Taboada, I., Lacorte, M. (2016), Introducción a la lingüística hispánica actual, London: Routledge.</td></tr>
</table>

	Uzupełniająca lista lektur	• Baran, M. (2012), Formas nominales y pronominales de tratamiento: perspectivas de estudios contrastivos en el ámbito sociopragmático, *Studia Iberystyczne*, 11/2012, 27-56. • Baran, M. (2010), *Emotividad y convención sociopragmática. Una contribución al estudio del ethos comunicativo de la comunidad hispanohablante peninsular*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. • Bravo, D. y Briz, A. (2004), *Pragmática sociocultural: estudios sobre el discurso de cortesía en español*, Barcelona: Ariel • Bułat Silva, Z. (2002), Un intento de aplicación del metalenguaje semántico natural a las fórmulas de tratamiento españolas, *Estudios Hispánicos*, X, 61-68. • Forgas Berdet, E. (2007), Diccionarios e ideologías, *Intrelingüística* , 17, 2-16. • Menéndez Guerrero, B. (2017), Silencio, género e identidad: actitudes de los jóvenes españoles ante los actos silenciosos en la conversación, *Revista de Filología de la Universidad de la Laguna*, 35, 207-229. • Placencia, M. E. (2008), «Hola María»: racismo y discriminación en la interacción interétnica cotidiana en Quito, *Discurso & Sociedad*, 3 / vol. 2, 573-608. •
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	- Wykorzystanie elementarnych jednostek semantycznych w leksykalno-funkcjonalnej charakterystyce hiszpańskich, nominalnych form adresatywnych. - Przerywanie a styl konwersacyjny społeczności hiszpańskojęzycznych: formy i funkcje.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.